

Latviefchua Amifez!

60. gada-gahjums.

Nr. 10.

Trefchdeenā, 11. (23.) Merzā.

1881.

Nedaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrunden, Kurland. — Ekspedīzija Vesthorn kga grāmatu-bohde Jelgavā.

Rādītājs: Visangstakais Manifests. No eekslēmehm. No ahrsemehm. Visauņakals jūnas. Veenu-deemit Jelgavā. Par tirgotajeem ar laukeem, Vidzemē. Lābas laimes laistījēm. Labības un pretschū-tirkus. Studināšanas.

Visangstakais Manifests.

No Deewa Schehlastibas

Mehs, Aleffanders Trefchais,
visas Kreewijas Keisars un Patwaldineeks,
Vohlijas Rehninsch, Pinnijas Leelfirsts

un tā jo pr., un tā jo pr., un tā jo pr.

daram sinamu wifeem Saweem ustizigeem pawalstneekem:

Deewam ir patizis us Saweem ne-isdibinajameem zeleem Kreewiju peemekleht ar jo gruhtu liktena siteenu un peepeschi aisaizinaht pee Sewis winas Labdaritaju, Kungu un Keisaru Aleffanderu II. Winsch krita zaur slepkamu besdeewigahm rohkahm, kuri reisu-reisahm isdarijuschi slepkabis-nodohmus pret Wina dahgo dsihwibū. Wini tihkoja pehz schihbs tik dahrgahs dsihwibas, tamdehl ka eeksch tāhs redseja Kreewijas leeluma un Kreewu tautas lablahfchanahs fargu un kihlu. Padohdamees Deewa ne-isgudrojamam prahtam un aisluhgdamo to Visangstako par Sawa aifgahgabjuščā Tehwa skaidrahs dwehseles meeru, Mehs usnemam Kreewijas Keisara-walsts un ar winu neschķirami saweenotahs Vohlijas Rehnina- un Pinnijas Leelfirsta-walsts Trohni, kuru Mehs mantojam no Saweem Preekschgahjeem.

Meħs usnemam to gruhto nastu, ko Deewa. Mumis uslizis, ar stipru palaufchanohs us Win a Wisspehžigo valihgu. Lai Winsch svehti Muhsu darbu preefsch Muhsu lohti mihiotahs tehwsemes un lai wada Muhsu spehkus, ka eespehjam aplaimoht wifus Sawus ustizigoħs pawalstneekus.

Atjaunodami to svehto apnemfchanohs, ko Sawam Tehwam fohlijuschi Deewa ta Visangstakā preefschā, ka gribam pehz Sawu Preekschgahjeju nolemfchanas wifus Sawu dsihwibū nodoht, gabdajoh par Kreewijas lablahfchanohs, waru un flanu, Meħs usazinam wifus Sawus ustizigoħs pawalstneekus, lai saweeno sawas luhgħchanas ar Muhsfejahn ta Visangstakā aitħra preefschā un pawehlam wifeem ustizigeem pawalstneekem, lai sveħre ustizibas sveħrestu Mumis un Muhsu Trohnuantineek am, Keisariskai Augstibai Beżarew iż-żejt, Leelfirstam Nikolajam Aleffandrom iż-żejt.

Dohs Sw. Pehterburgā, 1. Merzā, weens tubkstofch astoni finti astoundesmit pirmā gadā pehz Kristus pedsimfchanas un Muhsu waldischanas pirmajā gadā.

Originals ir parafsiħts no Keisara Majestetos ar Pascha roħku:

„Aleffanders“.

Tā tad nu wairs nepukst ta īrds, kas mums peedereja ut ko meħs sawas īrds tik zeeti glabajahm un allasch glabasim; bet nepukst wairs ari ta īrds, kurai meħs peederejhahm un kas sawas pawalstneekus mihiela ihsta teħwa mihiestibā. Aleffandera II. Attwabinataja wahrs taps weenumehr daudsinahs Kreewijas un pat visas Eiropas weħsturē. Kad runahs no duħxhigeem waroneem, kas eenaidnekkus ar kara-eeroħtseem pahrspēhja; kad usteikhs tautu labdaritajus un labweħlus, kas par walsts- un pawalstneeku lablahfchanohs gahdaja; kad minħeħs waldisnekkus, kas pietojahs warmahzibai, netizibai un ifkattrai negeħligai buħfchanai, bet kas mihiela un fargaja briħwestibū, tizibū un tikkli buħfchanu: — tad teesħam ari minħeħs nelaika Keisari Aleffandera II. Kahda laimes un sveħtibas straume is Aleffandera II. schkiħtahs īrds wirtin wira, bagatigi isgħad-damees pahr plasħo Kreewiju un winas dasħadahm tau-tahm un tautibahm, to neħad ne-aismirħħis wif-tee, kas briħwestibas garu elpodami karissas qasras raud par mihiha Keisara aiseħħanu. — Bet ari Baltija un iħpaħchi meħs Latweeschi, meħs muħscham ne-aismirħi, ko Aleffandera II. sawas 260 waldischanas gaddi is-darijis mums par labu. Kahdi bijahm, kahdi tagad efam!! Par wifus sawu lablahfchanohs mums peenahħas patekkies Tam, Ko bresmigas roħkas mums laippja un kas tagad stahw Deewa preefschā. Muħsu patezziba lai fejn behdu laikha parahdahs firfinġa aisluhgħchanā! Luħgħimees Deewu, lai ir-scheħligs mihiha Nelaika dweħselei, un ka Winsch, to ehrkx fu pilno waldischanas froħni nolizis, eemantotu to muħschigo goħdibas froħni ta Kunga walstibā — deħbi.

To mihlo Augsto Aisgahjeju Deewam pawehlejuschi, tuvosimes vadewibā Kreewijas walsts trohnum, us to sehjch mihsu jaunais Keisars Aleksanders III. To paschu ustizibu un mihlestibu, ko parahdiyahm Augstajam Tehwam lihds pat Wina pehdigai afins lahfitei, parahdism ari Augstajam Dehlam, ko lai tas Debefu-tehws schehligi fargā un bagotigi svehti pee meešas un dwehfleš, ta ka Kreewijas rohbeschās allasch waldui saldui, mihlais meers, un tas Kunga Swalditais waretu panahki, ko Wina labā Waldineeka firðs wehledamees wehlahs — Kreewijas un wiſu winas eemichtneeku labllahschanoħs, labumu un svehtibu. Luhgsimees weenpraktigi, lai Alessanderam III. ar Deewa palihgi isdohdahs apmeerinaht wiſus tohs, kas Kreewu teizamai un ustizigai tautai ir kaunu padrijuschi, negehligu bresimmas darbu pastrahdami; luhgsimees, lai wiſu no labā zeta noklihduschee atgreeschahs pee Deewa, un kaunahs firðs-dohmas atmestadi, ustizigi kalpotu Keisaram un Wina Augstajam Namam; luhgsimees, lai ta Kunga gars duſs us jaunā Keisara un us Kreewijas tautahm us pa-audſchu-pa-audſehm; luhgsimees wiſu milionu-milioni, is ustizigas firðs fazidami: „Deems, fargi Keisaru!“

No eekſhemehm.

Pehterburga. 1. Merza wakarā, pulksten 11ds, eefahka eebal-sameereht Keisara Majestetes lihki, un 2. Merzā, pulksten 7ds no rihta, to pabeidsa. — „Wald. Wehstnesis“ fino: 2. Merzā, pulksten 1ā, Keisaru Majestetes, Keisara Augstibas Trohnantinees un Keisara familijas lohzelli is eekſchejahm istabahm isnahza pee fapulzteem generateem un augstu amatu wihereem, kuri bij fapulzejuschees Seemas-pils sahls deht svehrestibu svehreschanas. Us wakti stahweja schewalje-gwardijas pulks, un Nikolaja sahlē Keisara Majestete augsti eevehrojameem wahrdeem usrunaja generalis un ofzzeerūs. Kad isdīsfuschi Keisara wahrdā teem bij issazita pateiziba par ustizigo deenestu, Keisara Majestete schehligi peemineja, ka Winsch, tāhdā gruhtā brihdī usnemdamēs waldibū, gribiht waldiht Kreewijai par svehtibu un labllahschanoħs; Winsch zeroht, ka buhſchoht winas mihlestibas zeenigs, un efoht pahrliezinahs, ka kara-fpehks ari Winam un Trohnantineekam buhſchoht kalpoht tāhdā pat ustizibā un uszhibibā, kahdā kalpoja nelaika Waldineekam. Peht tam Keisara Majestete wehl reisi pateizahs par ustizigo deenestu nelaika Tehwa wahrdā. Us wahrdeem atbildeja ar klanahm „ura“ faulkschananm. — **Lamidaris Nikolajs Iwanows Rīfakows** ir džumis Tichwinā, un ir 19 gadus wegs; wispirms winsch apmeklejis Witegras aprinka-skohlu, tad realskohlu Tscheropežā un 1879. gadā eestahjee Pehterburgas klanu-institutā; bet no 1880. g. Decembra wairs nam apmeklejis preefschlaſſchanas. — „Now. Wrem.“ neſs ſchahdu, no leibgwardijas reserwes-regimentes ofzzeera Nowikowa pefuhtitu finojumu: Keisars, ar wafts-parahdi meerā buhdams, bij lihgjmis. Nowikows ar divi beedreem, is manesħas nahldami, bij faneeguschi Newfska-prospektu. Ne tāhlu no Kasanas tilta buhdami, tee isdīrda diktu sprahdseenu. Nowikows gar Katrinas kanahlu laidahs us to puſi, no kurenes trohſnis atſlaneja. Trihsdesmit fohtus no turenes tas eeraudsija, ajs pulka lauſchu, beesu fneega mahkoni ar bumbu ſlabargahm gaifā pazelamees, un isdīrda ohtru sprahdseenu. Winsch ſtrehja ahtrā. Aſtotoħs flotu-ekipasħas matroschi tureja kahdu zeeti un fleedsa; bet ko? — nebij ſaprohtams. Sneegs bij faraknahts; tur redseja daschadas ſadragatas lectas, eewainotus, kahdu noſiſtu puiku, gruhti eewainotu kasaču, wehl kahdu, un turpat fneegā — Keisaru, bes zepures, bes mehtela, faveeru-hataljona uniformā. Kahjas bij ſadragatas, drehbes ſaploħfitas, afiñis tezeja no kahjahn, fneegu ſarkanu pehrwedamas. Nowikows nometahs raudadams pee Keisara, fazidams: „Mans Deems, ko ar Juħfu Majesteti ir darijuschi!“ Keisars guleja nefustedamees. Matroschi peenahza. Ar winu palihdsibū Nowikows pеezechla Keisaru, ar labo roħku apkerdams un kreifo us kruhts turedams. Matroschi tureja kahjas, pee tam fawas flintes is roħlahm nelaisdami. Ta pagahja kahdus fohtus. Keisars fazijs diwi reisas: „Salst, falst!“ puhledamees, roħku pee peeres pazelt, kura bij wiſa afiñis. Nowikows, ar weenu roħku Keisaru turedams, mehgħinaj ar ohtru roħku iſwilħt lakači is kċeħas, lai waretu Keisaram ap galwu apfeet. Schini brihdī pеebrauza leelſirħs Michails. „Saſha, kā Tu juhtees?“ winsch waizaja, pee Keisara noleedamees. Ko Keisars atbildeja, bij gruhti ſaprohtams. Neveena waimanina ne-iſſchahwahs is wina kruhts. Leelſirħs pawehleja matroscheem flintes nomest un, kahdam zepuri nonehmis, apfedsa ar to Keisara galwu, kuru taya taħħaf neſts. Laudis ſteidsahs klah no wiſahm puſehm. Daſchi noſkita zelōs, apkrustodamees, ſħauk-stedams. Valkawneka Dworschezka firgi, no sprahdseena fatrazinati, bij aiftrejhjuschi us teatiera-tiltu. Schtahba-kapteinis Franks ſtrehja wiñneem waħi. Tuwumā stahweja ragawas, bet taħs nebij derigas preefsch flimmeka weſchanas. Nowikows luħda leelſirħu, lai atlau-joht Keisara ewest tuwakajā namā, deht waħſhu fafeſħchanas. Keisars, kā redsams — wehl pee famanas, to dſirħedams, fazijs tſchut-stedams: „Neſeet us pili; tur gribu mirt!“ un wehl ko neſaprohtamu. Schee wahrdi, no flimmeka ar pehdejo ſpehku fanemſchanu runati, bij wiha pehdejee. Luhpas un ažiſ ſleħħahs; neveena filbte wairs netika dſirħeta. Ba tam tika Dworschezka firgi atwesti, un Keisars

famanas eezelts, ta ka sehdeja us preefschu noleezees. Preefschu brauza ſohleem, bet kad Keisaru fahla ſpehki attaħt, tad tika pawehleħts, aħtri brauħt — gar Moikas kanalu, pahr Konuċċenjaas tiltu, zaur Mosklowa eelu un leelo Milionajas eelu. Għandis ſtrehja pakal, d'sti aixgrahbi un krustodamees. Keisaru ċeneja pilī. — Zaue lihka apfka tħanu un eekſħekigu ispehħi tħanu israhdiyahs, fa nelaika Keisaram ir bijusi labā wefeliba; aisdusse, kura winu pehdejós gaddos mohzijs, zehlaħs no plauksu aſinu-trauzi isplatiſchħanahs. — Weena no eewainotahm personahm nomira pils-staffu spitali, bes ka buhtu ko iſteikusi. Lihki apfka toħt, atrada, ka pras tsitu-ahdu kafchoks, kura bij teħrpts, ne buht nefadereja ar wina zi-tahm drehbejn un ar smalkahm meefahm un mihkstahm roħtahm. Dohmā, ka nomirejs weens no attentata dalibnekeem. — **Rīfakows** hij klanu-institutā zaur bijuscha Pehterburgas mahzibas-apgabala kulatora firſta Volkonska għadha tħanu un uſſlaweschħanu uſnemts. — **Generalis**, kas Keisaram nomirtoħt pee winna għulta stahwejis un tad laudihm aħra wina nahwi paſludinajis, bijis agrakais Baltijas general-gubernatoris firſta Suworows. — No Keisara nama pah-waldeſ ūnams darħihs, ka truhwe no 1. Merza fahkoħt tik ilgi ja-nefas, kamehr par to netiks ihpaċchi iſſinoħt. — **Leelſirħs Pahwils Aleksandrowitschs**, Rohmā, kad dabujiſ ſinu par fawa Tehwa pеepeschuh nahwi, tżiġi tā fatrizinahs, ka fahziſ ſiġi sħall. — Nelaika Keisaram ari jau nedelu agrak nahwe bij draudejusi no laundaru besdeevibas; bet Deewa roħta to wehl bij paſargajusi. Pirmdeen, 23. Februari, Keisars dabujiſ no Dr. Tus, is Baris, kastiti ar pilulem, pret aisdus. Keisara aħxistam Botkinam, metala drahti pahngreeſħoħt, ar kuru kastiti bij fafeeta, atskaneja wahjsi sprahdseens. Kastiti un winas faturu ismeklejoh, atrada, ka pilules bij pilditas ar dinamit, tāhdā daudsumā, ka peetika preefsch 2 liħds 3 personu nonahweſchanas. Kastiti wedoħt, laikam zaur drehgħnumu drachte biż-pali kufi nederiga. **Sewiſħka veelikumā** pee „Wald. Wehſtī“ eekſħleetu ministeris graħħs Loris-Melikows iſſludina ſchahdu finu: Weens no pehdejā attentata leelafajeem iſriħkotajeem, kas 27. Februari bij apzeetinahs, ir-afnees par dalibneku pee jaunakha noſequma iſdarisħħan, un ari apfuħdseja to pee paſħas noſeedħibas fakerto Rīfakowu, kas pimo bumbu meta, par uſmudinataju. Taħs personas lihki, kas, ka rħadħahs, oħtro bumbu meta, un pee tam us nahwi tika eewainoħts, Rīfakows aſiña fawu noſequma paſħaq. Dīħwoklis, is kura Rīfakows un winna beedris sprahgħoħs bumbas dabuja, tika uſeets nakti us 3. Merzu. Kad walidbas-wiħri, ismeklejħanahs deħi, turp nonahza, dīħwoklis iħpaċċi noschahwahs; kahdu pee winna dīħwoklis feewiſħkis tika apzeetinahs. Dīħwoklis atrada sprahgħoħs metala bumbas; tad weenu proklamajju, kura fazijs, ka noſeediġais attentats isdarħihs no diwi personahm. Ap pulksten 11em riħta — tan i-paċċha dīħwoklis ġeradahs jauns zilwekk, kas tuħlit tika apzeetinahs. Pee apzeetinahs winsch iſſchahwa fefħus rewolweri ſchahweenū, zaur luu ġeem 3 polizi tika eawainoti. — **Sinotà nama pahmekleſħana** ir bijusi Teleschnajas-celā (Alekſandera-Newfska pils.-datā). Wiħri, kas noſchahwahs, fużzahs Rawrozis. Dīħwoklis atrada pilnigu el-les darba-weet u, deħi sprahgħoħs bumbu up zitu nahwes-riħku faiſħchanas. Dohmā, ka 1. Merzā leetataħs bumbas tafitħas is-niżqolizerina, ar metala apfegu. Winas laikam ir-basti mahletas, lai iſskatitħoħs pehz fneega-bumbahm; jo daſchi attentata leezneeki peemin taħħas bħallas bumbas. — **Tas**, kas Rawrozka dīħwoklis polizejja ar eroħtisheen preti turejħas, fużzahs Michailows, un ir-dalibu neħmis pee attentata. Papiħri, kas pee winna atraſti, aixrahda us daſħħam attentata fagħatawofħħanahm pee Katrinas kanahla im-masajā dahrseelā. — **Nomiruħha Keisara kutscheeris** pee iſlauschħanahs iſſażja: „Zaue pimo eksploſju Keisara rati wehl nebij palikuschi nederig. Es toħti luħsu Keisaru, kas bij iſkapijs, lai aħtri brauħt proħjam, jo rati iſturex-ſħoħt. Es wehl reiħ luħdu, bet Keisars pagħja us preefschu, pee fakertu noſeedneela. Te notika bresmigħais atgadjeens.“ — Pee Maſkawas triu-ħa-wahrteem polizejja natt

us 2. Meržu ūdens pēdas kābdam vīhreitim, kas arī likās wainigs
peē atentata. Winsch turejās preti; weenu polizisti nozīmēja un
dimus eewainoja, un tad eeschahwahs pats sev sirdi, pēz kam nokrita
bes dīshwibas. — Nomirūžā Keisara likā pahriveshana no
Seemas-pils gutamahm istabahm us pils-bānīzū notika 3. Meržā.

— Nomirežčha Keisara lihka pahrweschana us Pehtera-Pahwila-basnizu (tur, ka sinams, Kreewijas Keisaru familijas lohzezki teek glabati) notika 7. Merzā, pulksten 12ds pusdeenā. — Roseeguma ismekleschana teek zähltigi turpinata. Misakows pee apzeetinašanas gribēja nogistcees, bet ne-isdewahs. Teesas spreedumu gribēja isdarīt jau 3. Merzā, bet tika atlīkts tamdehl, ka kahdā dūshwołi — kura ihpachneeks Nawrozlis, ka jau sinohs, noschahwahs — tika atrastas hwarigas leetas. — Us Newsti-prospekta un māsaħs āħrħa-eelas stuħra, Mengdena namā, feeu-bohdè, kas at-roħnahs pagrabā, zaur rakkhanu tika mi hnu=gangis uiseets. Winsch eesahkabs boħdes ihpachneeka eedsiħwojamās istabās; ganga ee-ejja ir-pasleħyta sem diħwana. Bohdes ihpachneeks ar fawu frewu — is-beħgħuschi, wi fu fawu mantibu atstahdami. Dihwans pildiħts ar is-riktu semi. Gangis wests us māsaħs dahrħa-eelas puñi, kas aiseet us Michaila-maneħchu. Tagad gangis no saldateem teek ustrakts. — Weeta, us kuras Deewa meerā du soħħais Keisars tika nahwigi trahpiħts, titku eefleħgħta ar deħlu feħtu, kas apħlaħta ar melnu drakhnu un puċċekkota ar pakhejm im froħnejem. Kahdi saldati no Pawlowsta pulka tur stahw us wakti. Schai muhħschigi ne-aismirstam weetā tif-ſħoħt isħbuħwħts maiss lu ġaħx-xanjas-nam. — Usbruzeenū galwas un isriħkotaji leekħas buxt Londonē. Wissmasak Schweizes fuhtnis Pehterburga apgalwojis, ka Schweize ne-efoħt nihilistu galwas jeb is-pildišħanas komiteja, un ka ta laikam atroħdama waj Londonē waj Pariz. Wissitprakti peħdas rahda us Londoni. Ne sen aktal efoħt no Londones nahluxxhas us Pehterburgu flepenas sinas un briħdinashas par kahdeem no jauna sagħaqawoteem usbruzeeneem. — Us Smotenskas platscha, weena no leelakeem Pehterburga, jau kahdas deenas stahw ustaifitas karatwas, pee kurahm noseedsneeki tiks foħditi.

— Par mihnu-gangi dahrja-eelā fino, ka tas bijis til stipri ar dinamitu lahdeits, ka sprahdeens laikam buhtu ispohstijis wifus namus dahrja-eelā. Par scho gangi polizeja jau agrak dabujusi kahdas tum-schäas finas, un tamdehl likusi dahrja-eelā wifu namu pagrabus ismelleht, bet neka ne-atradusi, jo gangis fahzees kahdā istabelē aif feeruhohdes (kas bij pagrabā), un scho istabeli polizeja neleekahs labi zaur-mieklejusi. Tagad israhdijects, ka gangis rakti is fchihls istabeles apaksch semes, blakus trakteera „Zekaterinizki“ trepehm. Ganga usrätschana tagad tika isdarita zaur ismanigeem sapeereem — pa leelakai dalai ar rohkahm, bes kahdeem dsels-erohtschem, lai zaur pastipru dinamitu aifkahrshana nenotiltu sprahgschana. — Par notikumu ar dinamita pilulehm wehl fino: Keisara leibahrsts Dr. Botkins daschfahrt dabujis no ahrsteem pefsuhititas sahles preeskch Keisara elposchanas kaites, bet winsch til tahdas dauds-mas eewehrojis, kas nahkuschas no kahdeem pasihstameem ahrsteem. Kad winam nodewuschi is Parises atsuhftito pilulu pazinu ar klahtraktu, winsch redsejis, ka pefsuhititas wahrschans pawisham nepasihstams, un tamdehl lizis pazinu bes eewehroshanas pee malas. Pa tam nelaikim Keisaram bij atnahkuji wehstule, kas finoja, lai fargajotees no pefsuhititas pilulu pazinas, jo to attai-foht — Winsch tilfchoht nonahwehts. Nu tizis pawehlehts pazinu ismelleht. Ismekleschana tika usdohta profesoram Trapam, un, kā finams, pilules tika atraits dinamits, kura sprahgschana buhtu warejuji nonahweht kahdus 3 zilwelus. Sprahgschanai waijadseja notilt — pawedeneu atfeenoht, bet, kā jau snohts, pee wina zelā bij kas mai-tajees, un tamdehl nekahda nelaine nenotika. — Wisi jaunakee at-radumi opstiprina to, ko laudis Pehterbürgā tuhlit runaja nelaines deenā, prohti ka us wifseem zeleem, pa kureem nelaikis Keisars ar buhtu no Michaila-maneschias brauzis mahjās, to fagaidijuschi sleykawas, waj ar bumbahm waj mihnu-gangeem, waj zitadi fagatawojuschees. — Par notikumu Nawrozka kohrteli fino, ka Nawrozkis, eekamis pats noschahwees, papreetskhu mehginajis noschaut feeweeti, kas ar wina kohpā dshwoja. Nawrozkis scho feeweeti laikam tamdehl grubejis noschaut, lai wina, zeeti fanemta, ne-isteklu daschus fahwhe-reto noslehyumus. Winsch peezi reis isschahhwis us wini is rewolwera, winai pa istabu pakaldishdamees, un til ar festo schahhweneu pats nonahwejees. Seeweete, kā finams, valiksi dshwa. — Sleykawas, kā israhdijects, atveduschi is ahrsemes lihds drukatas proklamazijas, kurās tizis snohts, ka sleykawibas darbs pastrahdahts 1. Merzā. Re-dsams, ka deena bijusi eepreeskch zeeti nospreesta. Behz noseeguma padarischanas fchihls proklamazijas tikuschas isfuhititas va Pehterbürgā

ar pastu jeb zitadi, un daščas arī slepeni pēcītās universitātē, tehnoloģiskā institūtā un zītās vēctās. — **Rawrozka kohrteli fakultāts** seewīzchikis teek turekts par valsts-noseedsneeka Deutschen mabsu. Dohmā, ka svečchneeks, kas spītīlī nomrra, ir noseedsneeks Tomins, waj arī Stefanowitschs, kuru wahrī jau senakās politiskās prozejēs ne reti mineti. **Wifas apzezinatahs personas** stahweja sawā starpā tuvā faktārā un tika vadītas no noseedsneeka, kas jau 27. Februari faktēts, un no kura dohmā, ka tas Schelabows. — **Galwas-pilsēhta ir tehrupees truhwē.** Ko naimeem pliwinajahs truhwes-karogi, melnbaltaš drahnas stevjahs gar lohgeem, balkoni apflahti melnem ūgeem. Bulksten 110s no pils-platīcha aissahja heroldi, daschadas pilsehtas dalās pasludinaht, ka Keisara līhīs 7. Meržā tiks nowests uš Behtera-Pahwila-basnīzu. **Wifur manama noslumchana** un gara fatrekkhana, kas teek wehl pawairota zaur atgadijumeem, kas weens pee oħtra fehnahs. **Ispaudusahs daschadas runas.** Ko-tik nowehrīstas breesmas, kas dahra - eelā draudeja, jau muld par jaunem elles nodohmeem. Kā arweenu tahdās reisās, tā arī fħe' fantashai ir plafch lauks. Tomēr newar leigt, ka taundari puhlinu naw taupiujuschi. Iai sawu negehligo plahnu waretu isdariht. — „**Wald. Wehstnesis**“ issludina **Wisaugstaku** nolchmumu, ka teefas ismelleschanas aktes par atentatu 1. Meržā janodohd ihpaschaj senata-fapulzei, ar kahrtu-aissahwu peedalibū. **Breesch-ismelleschana** buhs driħi flehgta un aktes ar apfuhdsibas rakstu tiks minetai senata-fapulzei no ihpaschi preefsch tam isredsetiem profurecreem preefschā zelti. — **Gangi,** kas mosajā dahrseelā useeta, atrada 120 mahrzinu dinamita. — **Pehz** issludinatazeremoniala, truhwes-gahjeens bij eedalihts 13 nodalās. Katras nodalas preefschā jahja zeremonijas-meisteris. Virmajās 12 nodalas tika nesti ahrsemju ordeni un medati, kuru ir 47. Tad nahza Kreewijas ordeni un gohda-sħimes; 6 froħi, no kureem weens keisarijs, pečiżi ċehnijschi; tad fxepteris un valsts-ahbols. Tuħlit pehz libku-rateem gahja Keisars, tad Keisara nama lohzekti, augste walsts-amatu wiħri, pils-dahmas. Truhwes-gahjeens, no Seemas-pils fahkdamees, wilħabs gar Anglu upmali, pahr Nikolaj-a-tiltu un Wasilij-Ostrowu, zaur Aleksandera-parku u — zeetoksnī. — „**Wald. Wehstnesis**“ issludina stundas, kurās publika pеelaishama Behtera-Pahwila-basnīza, deħi goħdbiċċibas parahdīschanas Keisara līhīm: Riħtids no bulksten 4eem liħds 11eem wifadas personas; no 11eem liħds 12eem ee-eeschħana leegta; no 12eem liħds 1am aisluhgħschana Keisara familijas lohzekku flahtbuhħschana; no 1a liħds 3eem pirmo feschu tħchinu personas, ar pilskantora bilfehem; no 3eem liħds 7eem waqtā wifadu kahrtu personas; no 7eem liħds 8eem ee-eeschħana leegta; no 8eem liħds 10eem aisluhgħschana Wisaugstalo flahtbuhħschana; no 10eem 2eem nakti wifadu kahrtu personas; no 2eem liħds 4eem ee-eeschħana leegta. — „**Wald. Wehstnesi**“ nodrukahts zirkuleera-ratħts, kuru ahrleelu ministerijas pahrwaldnecks, valsts-sekreteeris Giers, 4. Meržā laidis Kreewu suhnejem ahrsemes: Keisara Majestete, sawu tehru-tħebhu troħni eenemdams, usnemotees kā mantibu no fawwem preefsch-gahjejeem ari winu puhlinus un upurus, un ußskatoht par sawu sveħtu peenahkum, fħo mantibu nepamañinu ari nodoht sawwem veħznah-żeżeem. Keisars wiśpirms ruħpeshkotees par valsts ekkfīfigu attihħi-sħanħas, kas tuvā faktārā stahw ar apgaismosħanas isplatisħanu un kahrtigas fainnezibas jautajeeneem. Aħriga politikā Keisars rahdi-sħoħt meerprahħib. Sawwem draugeem ari turpmak palik-sħoħt u-stizigs. Kreewijai wiśpirms efoħt jagħidha preefsch fewis, un tikai peenahkum, apsargaħt sawu goħdu un droħschibu, nogressi-sħoħt winu no fha darba. Keisara Majestete zihtisħkotees preefsch Kreewijas waras un labklahħschanas nostipriņasħanas, bes kā ziteem luħotu flahdeht. — Keisara Majestete, zaur Wisaugstakħim paueħleħm no 2. Merža, Sawoħs liħdiss ħchinigħos amatds ir-eezelis: par fħewjal-ġwardu regimentes schefu (għoħda-komandeeri) — Keisarenes Majesteti Mariju Feodorownu; par wifa' kasa kara-spieħka atamanu — Keisarisku Augħstibu Troħnamantineku Zesarewitschu Nikolaju Aleksandrowitschu; par ġwardu un Behterburgas kara-apgabala wiřkomandeeri — Keisarisku Augħstibu Leelfirstu Vladimiri Aleksandrowitschu.

Kahdu dñstu, sahpigu eespaidu muhsu Deewa meerâ du-
joschâ Keisara breezmigâ, behdigâ nahwe darijusî wifâ pa-
faukâ, to leeling iehahs teleogramas no wifahm malahm;

Berlinē, 14. (2.) Merzā. Kreewijsas suhtneezibas bāsnīzā wa-
far, pulšten 90s wakarā, notureja truhwes-deewkalposchanu. Uſ
vīrmo ſānu no atentata prinjis Rahrlis un kēfara un frohna-prinſcha
ſlihgeladjutanti dewahs uſ Kreewijsas suhtneezibas namu, tur iſſazidami
ſawu ſihdsnoskumschanu par negehligo neleetibu. To paſchu wehlak
ari dariaj prinjis un prinſepe Wilhelmu, frohaa-prinjis kohpā ar ſawu

dehlu Wilhelmu, wiſi fuhtni un fuhtnezzibas lohzekki un Keisara Alekſandera grenadeeru-pulka onizeeri.

Berlinē, 14. (2.) Merzā. Keisars Wilhelms tuhlit nosuhitija lihdsnoſkumſchanas telegramu Keisaram Alekſanderam III. — Walſtſapulzē prezidents, ſapulzi atklahdams, tureja runu, ko tautas-weetneeki ſtahwus noſlauhjahs: „Mehs wiſi ſtahwam, dſti aifgrahbti no brefsmigā gadijuma, kas Bahzijas Keisaram laupijsi mihiu radineeku un uſtizamu draugu. Drohſchi buhs pebz nania wehleſchanahs un waijadsibas, ja preeſchnezziba gohdbihjigi iſſaka walſtſapulzes ſirſnigo lihdsjuſchanu par ſaudejumu, kas uſlits Keisaram un Keisara namam. Ja neweens nepretojahs, tad peenemu, ka preeſchnezzibai brihw to iſdariht.“ Wispahrigi peckriſchana. — Schodeen Kreewijas fuhtnezzibas baſnizā notureja leelu truhwes-deewkalpoſchanu, pee kuras pedaliyahs Keisara-pahris, wiſi printſhi un wiſas prinzeſes un ziti augſti vihri. Pils pagalms truhwehs 4 nedetas.

Berlinē, 14. (2.) Merzā, valkā. Keisars Wilhelms valar, polizejas prezidentam Madai rohku ſneegdams, fazijs aifkustinatā balſi: „Muhs neweens neſpeji apfargah; pahr muhs walda augſtakā wara.“ — Krohna-prinjis, kas fa-aufstejees, laikam nebrauks uſ Pehterburgu. Keisars Wilhelms pats grībeja braukt, bet ahrſti to noleedſa.

Dresdenē, 14. (2.) Merzā. Schodeen puſdeenā Kreewijas fuhtnezzibas baſnizā ſcheijenes Kreewi notureja truhwes-deewkalpoſchanu, pee kuras pedaliyahs Kehninfch, prinjis Georgs, wiſi fuhtnezzibu lohzeiki un walſtſ ministeri. Pils pagalms truhwehs 3 nedetas.

Vihiū, 14. (2.) Merzā. Laikrakſti weenprahtri iſſaka ſawu ihgnumu par negehligo atentatu. Keisars Franzis Josefs, dſti aifgrahbts no nelaimes wehſts, tuhlit rakſtis ſihdsjuſchanas telegramu Keisaram Alekſanderam III. un Keisariſkam namam.

Londonē, 14. (2.) Merzā. Pareiſtizigo baſnizā ſchodeen notureja truhwes-deewkalpoſchanu. Wiſi laikrakſti iſſaka ſawu ihgnumu par Zara nonahwefchanu, ſihdsjuſdami ar Kreewu tautu un ſlawedami Nelaika Keisara waldinekanas tikumus. Gladſtons un ziti augſtmani dewahs uſ Edinburgas pili, tur iſſafazit ſawu ſihdsnoſkumſchanu.

Pariſe, 14. (2.) Merzā. Ahvies weenprahtri iſſaka ſawu ihgnumu par Zara ſlepkaſib. Presidents Grewi Keisaram Alekſanderam III. taifni laida telegogramu, tan iſſazidams ſawu ſihdsnoſkumſchanu un ſihdsjuſchanu. Tahdā pat ſiņa ahleetu ministeris Bartaſemi Ŝen Hilehrs telegraſceereja Franzijas fuhtnim Pehterburgā, geneſalim Šchanſi.

Rohmā, 14. (2.) Merzā. Keisariſkā Augſtibas leelſtſtī Ser-gejs un Bahwils aifbrauza uſ Kreeви. Laikrakſti iſſaka ſawu dſiſo noſkumſchanu par Kreewijas Keisara nahvi un apleezina Nelaika no-pelnuſ.

Kurſemes gubernas waldiba uſdohd wiſahm pilſehtu-, meefstu-un muſiſhu polizejahn, ka ari pagastu waldehm: 1) tiklab uſ tirguſ-un ziteem kaijeem platscheem, ka ari pagasta-fapulzes peenahkoſchā vihſe bes kawefchanas wiſeem par ſinachanu iſſludinah ſee „Kurs. guberni awiſes“ 18. nummura peelikto Wiſaugſtako Maniſetu no 1. Merzā f. g. par Wina Majestetēs Runga un Keisara Alekſanderam III. trohna uſnemſchanu, un 2) ſihds ar to tiklab wiſas deeneſtā ſtahwoſchā, ka ari bes deeneſta buhdamahs personas no wihtſchku ſchli-ras — no katraſ dſihwes-kahrtas un amata, ſihdsrehkinoh ari ſem-neeku kahrtu, uſaizinah, ſawu tiziži baſnizās, un kur tahdu nebuhu, — pederoſchās teſas paſalſteeku uſtizibas ſwehreſtu ſwehreſt Wina Keisariſkai Majestetei Rungam un Keisaram Alekſanderam III. un Wina Keisariſkai Augſtibai Rungam un Troh-namantineekam Besarewitzcham. Keelfirstam Nikolajam Alekſandrowitzcham. — Pehz noſwehreſchanas kahram, ja proht raktiht, ſaws wahrds japarakſta ſem ſwehreſtu-bohgena.

Zelgawas pilſehtas wiſu kahrtu weetneeki bij ſuhgufchi gubernas paſhwaldneeka fungu, lai wiāu dſti juſto behdu juhtas par eekſch Deewa duſoſchā Runga un Keisara aifeſchanu zaur ſlepkaſib rohku, ka ari nepahewehſchanahs uſtizibas wiſpadewigakahs juhtas noleek ſee Keisara Majestetei kahjahn.

Uſ eekſchleetu ministera lunga preeſchā neſchanu — Keisara Ma-jeſtetei Wiſſehehlgi pauehlejis, par ſchahm juhtahm Zelgawas pilſehtas wiſahm kahrtahm iſteikt Wina pateižib.

Zelgawas Latweeſchu beedribai, un ar ſho wiſgaligi ſakauſe-damahs, peebeedrojahs kahrt weetiga Latweeſchu ſwehku-komiteja 5. Merzā ſch. g., ſee kam Zelgawas Latweeſchu ſarkana kruſta komiteja peeglādahs Zelgawas Latweeſchu beedribai kahrt ka nodala. Preeza-jamees lohti, zeen. loſitajeem waredami ſchahdu labu wehſti paſneegt,

jo zaur tam weenlahrt ſcheijenes Latweeſchu ſtarpa ir ſafneegta weenprah-tiba, un ohtefahrt, tad Zelgawas Latweeſchu beedribai ahrig ika eekſchfigi ir jo wainak wehrtibā preeſch tautas azihm zehluſees. Kā dſi-ſdams, tad eſoht ſchi ſaweenofſchanahs notikuſi zaur D. Tomberga ſga puhiſineem, kas pee wiſa beedribas bibliotekai, un labu leetu weizina-dams, ſinti ūbukus dahnajis. Bet ſo noteikto weenofſchanahs mehki ſafneegtu jo drohſchali, tad no ſihdschinigeem preeſchneekem un runas-wihrem ſchahdi lungi no wiſeem ſaiveem amateem beedribā labprahtri atteikufchees: 1) Tombergs; 2) Heiſbergs; 3) Sieslacks, 4) Straube; 5) Hahns; 6) Allumani Indrikis; 7) Freymaniſ; 8) Raphaels; 9) Feldmaniſ; 10) Rehbergſ; 11) Reitinsch; 12) J. Groſebergſ un 13) Kraukle. Bes ta ziti dewini runas-wihri beedribā no amateem zitu cemeſlu labad par akahpuſcheem uſluhkojami. No ſihdschinigo beedribas rewidēntu pulka eſoht labprahtri iſſtahjees ari rewidēntu preeſchneeks J. Winowsky ſgs. Buhtchoht tā nu beedribā lelakā dala preeſchneeku, runas-wihru un zitu cerehdmu no jauna zelamī, preeſch ſam general-fapulze jau uſ 15. Aprili ſch. g. nolikta. Pee ſchihs general-fapulzes nemis dalibū aridsan wiſi ſihdschinigahs ſwehku-komitejas lohzeiki. Daram pee wiſa dalibneekus uſ tam uſmanigus, lai peenahzigā deenā tee tikai tahdus wihius par runas-wihrem, cerehdu neem un preeſchneekem zeltu, ſom netruhſi preeſch amateem peenahzigahs gara-dahwanas, un ſam ſinami ſirds pulki preeſch leetas, jo tas tikai war buht paſchai beedribai, kā ari Latweeſchu tautai no iſtenas ſwehitas, kamehr zitadi ne buht ſho pehdejo iſteikumu newar zereht panahkt, un ar leetu neſaprasda-meem jeb ſapraſt negriboſcheem preeſchneekem jeb wadoneem, beedribai kā tautai uſ wiſu vihſi waijadtetu grint. Tapebz dalibneekus lai jau eepreeſch aprunajahs par zelaneem kreetneem amata-wihrem, kas peenahzigi iſpilditu ſawus uſdewumus. Un uſ tam wehlaam mehs, ſam Latweeſchu leeta ſirſnigi ruhp, wiſu labakahs laimes un ſekmes!

Weetalwas labdarifchanas beedribai eenehma 1880. gada 352 rubl. 52 kap. un iſdewa 376 rubl. 52 kap., tā tad truhkums iſtaifa 24 rubl. Tas gan laikam buhs zaur to nahzis, ka ſchaj apga-balā baku ſlimiba dauds iſrihkojumus koweja. 1879. gada inwentarijums ſneedsahs pahri par 600 rubl., turpreti 1880. gada inwentarijums jau pee 800 rubl. Pehz ſtatutu § 6. beedribai jadibina pamata-kapitals; ſhogad to darija, lai ari ar masu ſummu, jo wiſs eefah-kums ir gruhts.

Masspehzis.

No ahrſemehm.

Wahzija. No wiſahm Wahzijas malahm adreses un telegra-mas Keisaram Wilhelma ſuhta ſirſnigakahs ſihdsjuhtibas parahdiſchanas par Keisara Alekſanderā nahvi. — Keisars Wilhelms paueh-lejis leelu kara-ſpehla truhwi. Wiſeem ofizeereem, tāpat karogeem un plihwureem, 4 nedetu laikā Janeſa truhwes pehrwes; Keisara Alekſanderā II. gohda-pulkeem — 5 nedetas. — Walſtſapulzē depuzatiju peenendams, Keisars Wilhelms fazijs aſarās: „Trihs generazijs (diſimumus) neſa Pruhſijas un Kreewijas waldineeku familijs wiſas behdas un preekus kohpā. Tagad es eſmu paſaudejis mihiu radineeku un turklaht uſtizigato draugu. Waldineka diſhwibai naw nekahdas apfardibas!“ — Waldibai tuwu ſtahwoschā „Prow. Corresp.“ iſſaka palaufchanahs, ka Kreewijas jaunais Keisars pratihs no pectni zeeniht Wahzijas draudibū. Raktis grefch uſ ſewi leelu wehribi. — Zitas waldibai draudigahs awiſes ſpreesch, ka pebz Pehterburgas at-gadijeena eekſchleetu ministerija newareſchoht ilgi paſlikt bes iħſtā mi-niſtiera (ſchim brihſham, ka ſinams, to paſrvalda vagaidu ministeris — v. Putkameris).

Anglija. Apzeetinashanas Thru-ſemē pebz ſpaidu ſikuma eet uſ preeſchhu. Preeſch kahdahm deenahm bij apzeetinati jau kahdi 30 ſemes-lihgas wadoni.

Italija. Iſtijas falas ſemes-trihzefchana naw wiſi tik kahda weetiga, ka to daschi apgalwoja, jo preeſch kahdahm deenahm notikuſhi uſ Italijas zeetemes ari ſemes gruhdeeni, — it ihpafchi Folino un pa datai ari Perudſchias pilſehtas, paſchā Italijas widū. Folino pilſehtā bij 15 gruhdeeni; Iſtijadukalē bij 3 gruhdeeni. Bet wiſi wiſi bijuſchi tik wahji, ka tee nepadarijuſchi nekahdu ihpafchu ſlahdi.

Turzija. Sarunas par Greku-Turku rohbeschu ſtrihdu ſchim brihſham drusku apſtahjuſchahs. Bahrgrohſchanahs Kreewijā pee-ſpreesch Kreewu ſuhtni nogaidiht jaunas pauehles preeſch ſawas iſtu-reſchanahs, un tāpat ari zitas waldibas papreeſchhu grib nogaidiht jauna Kreewijas Keisara iſtureſchanahs, eekams tahiſ ſo ſwarigu no-ſpreesch. — Mehris Mesopotamijā gan wehſ naw paſlizis paſraf ſeels, bet tomehr tas deenu no deenās ang. Uſ Konſtantinopeles ſtarp-

tantiflaks weselibas-padohmes spreediumi Turku waldiba pawehlejusi safirgushobs apgabalus eeslehtg ar dubultahm kara-spehka rindahm, un nodedsinaht wifas pilsehinas un fahdschas, tur mehris parahdi-jees. — Melnabs juhras obstas jau fahlußchi spert fohtus pret mehras eemefchanu zaat kugeem is Mas-Asjas.

Greekija. Ministeru preefschneeks Kominduros eesneedsis tau-tas-weetneeku sapulzei preefschlitumu, ka tiltu faulti pee eerohtscheem ari wiſi no kara-deenesta isnemtee laudis. Wiſi, kas faut-kad bijuschi kara-deenesta, lihds pehdejai reserwai, jau sapaulti, bet tagad, ka redsams, grib apbrunoht katru wihrus, kas tik spēhj nest eerohtschus. Tas veerohda, zif noyeetni Greeki taisahs us kuru.

Wijaunakahs finas

Jelgawā, 10. Merzā. Nāvrozka dīshwokli esoht atrastas 10 gatwas bumbas; diņi no tāhm ir nemtas īsmeklešchanā. Kam tas darbs bij uzticēts, leezina, ka bumbas esoht brihnum skuntīgi taisītas. Pee īsmeklešchanas aizgaijīs pee latras bumbas & ūndas laika, jo viss diktī wahrigi ar tāhm jadīshwo, ka lai nenoteik eksplōzija. Bumbas esoht tā eetaistās, ka tāhs waroht aizdegtees tā 4 weetahm — zaur satrīzinaschānu. — Nelaika Keisara behru-deena ir nolikta us īwechtdeen, 15. Merzā. Augstee behru-wiesi fabrauz lohpā no malu-molasām, valstu-valstīm. Ari Wahzu frohma-prinčis brauks us behrehm; winu gaīda Pehterburgā us zetorideen, 12. Merzā. Tāpat ari Angku frohma-prinčis ar ūnu augsto laulato draudeni jau zetā us Pehterburgu. — Sino, ka feeru-pāhdewejam Kobosewam jau esoht us pēhdahm. No wenas vieses vadībā, ka winsch ūhim brihscham esoht kronshtāte, no zītas atkal, ka turpāt Pehterburgā. Kā ūnams, no Kobosewa feeru-bohdes bij mihnu-gangis liķts sem masahs dahria-eelas. — „Goloſs“ raksta, ka to ūnechtneku, kas ohro bumbu ūveda un kas drībs vēž tam nomira ūlinūzā, ūauzoht Ējutschewu. — Pehterburgas pilſehtas-weetneekt nospreeduschi taisīt us bresīmu weetas — ne ūis mašu luhgšanas-namu, bet — pilnigu basnīzu. To ari Keisars wehlejees. — Par grahfu Loris-Metlikowu ūnā kahda ūreenu awīse, ka winsch tuhlt vēž Keisara Alekſandera II. nahwes dewees pee muhsu tagadejā Keisara un fazijs: „Majestete, es esmu saldats, nelaime ir notikuši, ne esmu tā nu ūnu ūeenabfumu ūpildijis, atlāsīheet mani.“ Keisars Alekſanders ūian ūplāmpis rāuda-dams un ūhdsīs, lai palekoht ūwā amata. Bet kād grahfs reizis, ka ūinam pulka naidneku, kas tihkojoti ūnu gahst, un tamdekt winsch labak pats atkahpschotees, Keisars eegaijīs Keisarenes ūambārōs un atve-dis Keisareni, lai nahtu un palihdsetu ūeedabuht, ka tas ūeenigais wihrs, us ka ūisa ūina ūeriba atbalstahs, ūawus ūpehkus ne-atrautu valstīj. Ū tam tad ari Loris-Metlikows ūalizees deenestā. Tā tad nu ūinam ūe-fcham ūairs ūaw ko bihtees par ūawem ūaidnekeem. — Keisara Majestete ūizis pateikties Kursemes riterschaftei par ūispadewigakham bebdus un ūstizibas juhtahm, ko ūina ūchinis deenās Tam ūefuhitjuši. — Pe-truhwes-īwechtkeem Pehterburgā ūems dalibū ari Kursemes ūihschnecku ūezakais barons Manteuffel, ka ari ūholmuhsas ūimtšlungas, ūambārungas barons von der Recke un grahfs Hugo Keyserling.

Veenu deenu Telgawâ.

Beena deena naw wifai ilgs laiks; bet weenā deenā daschu reisifik dauds redsam, dſtredam, peedſhwojam, tā ka peedſhwojumi us deenu-deenahm paleek muhſu atminā. Tahda deena bij 19. Februaris, ko paſadiju Želgawā lohpā ar „Želgawas Latweeſchu beedribas“ lohzelkeem. Aleksandera II. waldibas laikā 19. Februaris bij ſwehtku un gohda deena wiſā plafchā Kreevijā. Bet 19. Februaris aridsan ir „Želgawas Latw. beedribas“ ſwehtku un gohda deena, jo preechsgada laika minetā beedriba ſhai deenā uſſahla fawu darbu. Darbs tikai tad jo labi weizahs, kad strahdneeki no Deewa iſſluhdsahs ſekmi un ſwehtibu. To ari „Želgawas Latw. beedriba“ ir atſinuſi. No „beedribas“ zeen. preechhneezibas waditi, beedribas lohzekli un leelais pulks weefu un ſwehtku dalibneeku gahja Annas-baſnizā, ko „beedriba“ bij likuſi ar puſehm jauti iſpuſchkoht. Tſcheterbalsigas jaukas lohra-dſeeſmas ar draudſes dſeeſmahm mainiht mainijahs. Conradi mahzitajs teiza ſprediki ihpaſchi par teem wahrdeem: „dohdeet Keisaram, kas Keisaram peeder un Deewam, kas Deewam peeder“, tiklab wiſ-pahrigi draudſi, tā ari ihpaſchigi „beedribu“ paſlubinadams, lai iſ-katris ſawā weeta ſtahwedams dſihwo pehz ſcheem wahrdeem. Skaidrais Deewa waheds tekoſchā Latweeſchu walodā strahdaja ſwehtigi peer muhſu ſirdihm. — Zaur ſwehtku ſwinieſhanu Deewa-namā „Želgawas Latw. beedriba“ ir pirmfahrt peerahdiuſi, ka faproht Latweeſchu tautu un tahs juhtas, kas zilā Latweeſchu ſirdis: Latweeſchi ir deewabihjigi kaudis; un tas ir un buhs muhſu leelakais gresnumis un ſpehks. Kad Latweeſchi ſapulzedamees neka nedſtēd no Deewa wahrda, tad wi-neem tahda deena ir tikai puſ til mihta. Ohtlahrt „Želgawas Latw. beedriba“ zaur tam ayleezina, ka ſawus zenteenus arib ſaweenoht ar

Kristīgās bāsnīzās zenteeneem un fawu tautu apkopys kā Kristīgu tautu, kas lai dzīhwotu Kristus svehtā garā. — Prezzajamees, ka „beedrība” ir usnehmusi šo zelu. Kas pa šo zelu stātgā, tas ne muhīšam nevaliks fainā!

Kad jauskā deewkalposchana bij beiguſees, tad uenoredjamā vukta baſnigas-laudis no preekſhneezibās waditi un muſikai ſpehlejoht dewahs uſ pili, doht gohdu Kurſemes zeen, gubernatora ļgam, kas Kurſemi pahrwaldidams weenmehi ir parahdijis leelu miheleſtibū uſ Latweescheem. Vehz tam „beedribas” lohzelli un ſwehſtu weesi ſapulzejahs Schirken- hōfera plaschās ruhmēs. Bulkſten 30s fahkahs gohda-maltite; neweens krehſlis nebij tuſch paliziſ. „Augſta laime” tapa uſſauktā — wiſ- pirms muhſu Augſtajam un Schehltigam Rungam un Keiſaram, gubernatora ļgam, polizmeiſterim, Jelgawas Latw. beedribai, winas preſidentam, Latvijsai, Latvijsas jaunawahni un jaunelteem, Latw. laikrakſti redaktoreem u. t. j. pr. Stopeetnas un pa datai jobzigas rūnas gahja rohku-rohķā; no rūnahm, kas jautri tezedamas tezeja, un no wiſas ſapulzes teefcham wareja leezinah, ka mihiſli un jauki iraid, kad brahli weenprahigi lohpā miht! Schi weenprahiba nekahdai netapa trauzeta lihds bulkſten 5eem, kur maltite beidsahs un weesi ſchlihrahſ; 70s teateris eefahkahs. Jelgawas pilſehtas teatera nams bij ſtahw- gruhdahm pīls. Kad noſlatihahs iſ teatera augſtakahm ruhnehim uſ laufchu pulku, tad teefcham ſīds wareja preezatees. Tas, kas 30 gadu nebuhtu Jelgawas un winas apkahrtnes Latweeschus redſejis, un kura gara preekſchā ſtahdahs ta laika Latweeschi ſawā papraſta apgehrbā un ne wiſai ſmalkā iſtureſchanā, tas wareja redſeht, ka Latweeschu tauta pehdejds gadōs ir gahjuſi uſ preekſchu milſu ſohleem. — Atma- joht par iſrahdi teatera ligu „Meschā”, wiſpirms jaſateizahs Blaw- neeka ļgam par labo tulkojumu. Zaur-zaurim nemohi, ſchai lugā tek- ſlaidra un weikla Latweeschi waloda, un ne wiſ kahda „nahkoſchu laiku” ſamaitatā Latweeschi waloda, ar ko daſchi rakſneeki ſcho baltu- deen’ ehrmodamees no-ehrmojahs, neprasdamī pa latviſki rūnahm un rakſtiht. — Kad jaleezina, ka teateri labi iſrahdiya, jebſhu luga na- weegla, ihpafchi ſawā oħtrā nodalā. „Marija” ir, ka ſakohi, „lu- gas dwehſele”; un to war ſaqiht ari no ſchi wiakara Marijas, kas ſawā jaukumā un weiklibā mums laizini pakawea. Ne-aismiņiſtim ari „Oħſolu” un wina balſi, nedſ ari zitus teatera iſrahditajus, kas ſchihſ deenas ſwehſtu-krohnischam jauku puſchliki peesprauda flaht. — Wakarā bij balles. Es Jelgawas un winas apkahrtnes Latweeschi dſihwi un ſadſihwi lihds ſchim tikai mas pasinu, loi gan biju dſiredejis, ka ir pahetlikuſchi un iſgħihtot laudis. Tomehr nebiju zerejits, ka ee-eefchu tħadha s balles. Warak neka 200 pahxi tur- danzoja. Mahdru ſakohi — biji ſmalka ſapulze!

Rahtrības wihreem to wafaru gan nebij neka fo dariht, jo wihri un jaunekki, kas tai deenā tur kohpā mita, bij pašchi — džimuschi Rahtrības misri.

Minetahs deenas isrihlojums lihdsinajahs namam, kam stiprijs pamats, laba buhwē un slāiks jumts. Kaut „Jelgawas Latv. beedriba“ ilgi dīshwotu tāhdā namā; kaut kreetnā preekschneeziba, kas teizanti ruhpējuſees un strahdajusi, ari turpmat tik pat zenstohsi! To wehlahs **Rahds svehtku dālibneeks.**

Bar tiraqotajeem us laukeem, Widsemé.

Semkohpiba stahw tuwà fakorà ar tirdsneegibù. Sawas waijadsibas mehs eephehkam bohdès, daschi pat wairak no Schihdeem, kas apkahrt staigà, un fawu prezì pahrdohdam daudseis fchè pat us semehm dascheem tirgotajeem, bes ka buhtu jabrauz us pilsehtu. Tà tad fcheeminetee tirgotaji ic widutaji starv semkohpjeem un pilsehtu. Alpfatistikum daudf-maf Echo midutajin dñishwi!

Paunu Schihdu dsihwe ir wispaehrige pasuhstama un pat daschä fina teizama. At masumu eesahkdami, tee arween mehds tilt us preefchu, un kad ari winu eenahfschanas paleek leelakas, tomehr nepekuhsine-apnikdami puhletees un nesahk wis tuhdat leyni gehrbtees un isturetees. Sawà starpà paunu Schihdi fateekahs draudfigi; neweens neluhko ohtram pelnu atraut; weens stahn par wiseem un wisi par weenu. Winau sliktahs ihpafchibas astahfim fcho reis ne-eewehrotas, jo tahs iau latris sun vee virksteem faslaaitht.

Apshukfom, waj wiſas ſchihs peeminetahs labahs ihpafchibas ari
ir atrohdamas pee wiſeem Latweefchu tirgotajeem. Dofch weeglyrah
tigſ jauneklis, dabujis mahjas ſawas rohkas, kerahs ar wiſu ſidi pee
tirdneezibas. Tahds tirgotajis ſahf dſihwoht ſlaifchi, fa tirgotajis,
kam wiſs iraqid deewsgan. Bee maltites jabuht finallakeem chdeeneem

11. (23.) Merzâ 1881.

Bañizas un ffolhas finas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Rahditājs: Simas, Rahdi wahrot zc. Siaojums par Londones milsgo viibheles
beedrību zc. Dahwanas.

C i n g s.

Jelgavas realskolas (tagadejahs realgimnasijas) bijuschiās inspektors, hofrähts un riters Pauls Gustafs Kuhlberg, 25. Janvarī nomiris pehz ilgas, svehtigas un fēmigas strahdaschanas skolas laufā.

Leepaja. Ne ſen ſinojahm par Leepajas fawſtarpigahs uguns apdrohſchinachanas beedribas fafrahta kapitala iſleetaſchanu. Tagad „Lib. Ztngā“ laſam plaschakas ſinas par to. Direkzijs, pabalſtidamahs uſ ſawu no general-ſapulzes dabuto pilnwaru, kohpā ar 10 beedribas lohzelkeem, 8. Februarī nospreeduši, 10 tuhft. rublu iſleetaht, ar ko eegahdahrt 1 twaiku- un 2 rohku ſprizes, un atlikumu nodoht pilſehtas-waldei, lai ta gahdatu par jaunu, peenahzigu gimnaſijas ehku, ar to nosfazijumu, ka zaur to panahktu 6-klasigas realskohlas dibinaſchanu lihdſchinigajā gimnaſijas namā, un ka ſchi jaunā ſkohla, wiſmaſak 2 klafes, jau tiktu atwehrta nahkoſchā gada eefahkumā.

Ruzawà, nelaika A. Schulmana weetà, par mahzitaju eeweh-lechts lihdßchinigais Bahtes mahzitajs Niemßchneidera fgs.

Bindseme. Visu tādu behrinu flakts, kas 1879. gadā stahweja skolnas-gadōs, bija Bindsemes Latveeshu datā:

	prisen.	meiteneš.	kohpä.
Nihgas aprinkī	7549	7707	15256
Walmeeras aprinkī	8500	8835	17335
Zehfu aprinkī	8813	9252	18065
Wassgas aprinkī	9295	9494	18789

የኢትዮጵያ ማኅበር የሚመለከት በቻልፍ፡ 34157 35288 69445

No scheem tika mahziti, mahjas-behrnus un atskohlniekus at-skaitoht:

	draud̄ses- puiseni.	ſtohlās. meitenes.	walſts- puiseni.	ſtohlās. meitenes.	ſtohpā. puiseni.	ſtohpā. meitenes.
Rīggaš aprinkī	434	132	2445	2111	2879	2243
Walmeeraš aprinkī	603	260	2446	2443	3049	2703
Zehſu aprinkī	732	159	2682	2367	3414	2526
Walkaš aprinkī	594	245	3122	2779	3716	3024

Igaunija. Par skohlas buhschanu Igaunijā pafneids „Revo. Ztnga” garakas finas, kas ir nemetas is Igaunijas brunneezibas rehki-numa par 1878., 1879. un 1880. gadu. Lai gan daschi baidijahs, ka pehz jaunajeem skohlas-likumeem, kas tapa 25. Aprīli 1875. gadā Visaugststaki apstiprinati, skohlas nerarehs ihti nogruntetees, tomeier skohls bailes ir israhdijschahs par leekahm. Tīkai pefpeefhanas likums ir israhdijs par nepilnigu. Schini finā spertee sohli sihmejahs ari us repetizijs skohleneem, un ir nodohmahts fcho wehlefchanohs fa-weenoht ar Widsemē apspreefchameem skohlu preefschrafsteem. Līdz schini gan wehl naw Widsemes skohlas-likums issludinahts, un tapehz naw ari fchi wehlefchanahs eewehrota. — Pehz no Igaunijas konsistorial-aprinka mahzitajem frahtahm finahm ir pagahjusčā 1879/80. skohlas-gadā māksajū Igaunijas skohlu usturefchana 117 tuhkf. 915 r. 51 kap. No fchih summā māksaja muishas 57 tuhkf. 72 rubl. 86 kap.; pagasti 60 tuhkf. 842 rubl. 65 kap. Tā tad buhtu leel-gruntneki māksajuschi gandrihs pusi no visas skohlas usturas. No veidsamajeem māksata summa ir pehdejōs trihs gadōs wairojuſees par 15 tuhkf. 657 rubl.; jo 1878. gadā muishneeki māksaja tik 41 tuhkf. 415 rubl. 86 kap. — Pehz ministerijai eefuhtitahm finahm ir pa-gahjusčā gadā bijusčas 13 parochial- jeb kīrpēhles-skohlas un 517 pagasta-skohlas, kohpā 530 skohlas. Kreewu walodas mahziba tapa 1878. gadā mahzita 289 skohlas, 1880. gadā jau 393 skohlas; 137 skohlas nebij nekahdā wihsē eefpehjams to ewest. Ihtītā waina, ka-pehz tas naw eefpehjams, buhs gan melsejama derigu skohlotajū trubkumiā.

Nahdi wahrd

par ūkohlotaja amatu jeb ūkhlenu mahis̄hanas un audsinašhanas
vihsi jeb metodi.

Barrafestifhanu

Zaur raksteem tohp dsürdama waloda par redsamu; wahrdz tohp, ta fakoh, meesa; biklahs dohmas no iñnihibas issargatas un us raduradeem peeminai pataupitas. Senakös laikos rafsti bij wahrdz jeb dohmu shmes, ar ko ihpaschigi elka-deewu preesteri faru apflehepto gudribu par radibu un Deewu atstahja saweem mahzelkeem. Tahdas wahrdz jeb dohmu shmes atrohdahs wehl tagad Egiptë, wezo Egipteschu leelöd buhwes-darböö. Wezee paganu preesteri bij ari burwji, kas apnehmahs lauschu preekschä ar sawahm svehtahm shmehm padaricht brihnuma-darbüs. Latweeschu fentschi tahdas svehtas shmes no-fauza par „burteem“. Burti (wahziflis — Rünen) naw wis bohkfabi, bet wahrdz shmes. Wehl muhfu deenäs laudis, kas nemahf raksticht, eegreesch burtu-kohzindöö shmes, lai waretu labaki to, kas japatura, patureht galwå. Benikeeschi efoht bijuschi pirmee, kas atmefufchi wahrdz shmes un isgudrojuschi wahrdus islaist flanäs un katrai flanai nospreest ihpaschu shmi, ko mehs fauzam par bohkfabeem jeb rakstu shmehm. Zaur tahdu isgudrofchanu bij eespehjams ar diwidesmit un kahdahm shmehm wifü walodu wahrdus pahrzelt rafstds, un rakstischana mahfsa, kas lihds tam bija masä gudro pulzina no-flehpums, tapa kohpta wifas tautas. No Benikeescheem rakstischana isplatiyahs pee Ebreeem, Greekem un wifahm zitahm isglahtotahm tau-tahm. Muhfu deenäs ir Kihneeschti ween-weenigä tauta, kas neraksta ar bohkfabeem jeb rakstu shmehm, bet ar wahrdz shmehm jeb burteem. Tapehz ari pee Kihneescheem rakstischana un lasischana naw, ka pee mums, wifas mahzibas un gudribas pamats un fakne, bet tschukurs un galotne. Rakstischana un lasischana, ko pee mums behrni ismahzahs elementar-skohläss, pee Kihneescheem mahzahs tik augstakas skohläss — vat firmgalwii.

Zaur rakstneezibū tohp tautas apgaismotas un ieglihtotas; tapehz arī skohlas mahzībā ir rakstīschana visderigakais palīhgs pēc behna prahta zilaschanas. Kāds kreetnis skohlas pratejs ir fazijs: „Ar rakstīschanu ir janopuhlejahs tam, kas grib mahzītees flaidri runāt, pareisi lašīt un dzīredeht. Spalwa trin prahtu, pahrlabo walodu un zilā brihnīschķigi dwehfseli.“ Tapehz skohlās rakstīschana jo kreetni jałohpj. — Rakstīschanas prāschana stāhv trijōs pakāpēendos: 1) kāligrafija jeb ūmuki rakstīschana, 2) ortografija jeb pareisi rakstīschana un 3) dohmu ušrakstīschana. Ar pirmo jadarbojahs wišwairak pirmajā, ar ohtro oħtrajā un ar trefcho trefchajā skohlas- gada.

1) Kaligrafija jeb ſmuki räkſtſchana. Laufſkohlu mehr-
kis naw wiſ audſinaht ihpaſchi kaligrafus jeb ſmuki räkſtitajus, bet
ar to japeecek, kad iſmahza behrnus tiſ tahlu, ka bohſstabus, ziparus,
wahrdus un teikumu ſihmes ſtaidri war uſſihmeht, ta ka tee weegli un
ſtaidri ir laſami, ka bohſtabu pehz bohſtaba un wahrdu pehz wahrd
pa fahrtai mahk räkſtiht, ka peenahkahs. To wiſu kohpā gribam no-
ſauft var räkſtſchanas-kahrtibū. Bee kahrtibas veeder:

a) Kā latris bohlstabs pilnigi un skaidri ja-īswēk, neweenai strihpīnai, neweenam pantinam newaijaga buht ne mairaf, ne masāl, kā waijaa.

b) Grunts strihpahm ja-isschirahs no mata strihpahm; pirma-jahm waijaga buht gan mas diivreis tik striphahm.

d) Grunts strihpahm jastahw wifahm weenâ wirkeli (55 grahdu)

e) Zilpes, tāpat gar, - kā apal-zilpes, skaidri ja-iswelf, tā ka ūtib-
pas nesatekahs kohpā. — gar-zilpes tai yaschā garumā un platumā,

f) Weena wahrdā bohktabeem wiçeem jaşa-eet kohpā, bet starp wahrddeem ia-atstabi starpa.

g) Starp rindahm ja-astahj starpa, ta ka augfchejahs rindas garee bohfstabi nechapinahs ar semakahs rindas raksteem.

Pee rakshanas ir japeemin diwas metodes: 1) kopeerefshanas- un 2) takteerfshanas metode.

1. Kopeer eschanas-metode. Skohlotajs raksta bohfkstabus weenu pehz ohtra us tahseli, eesahldams no weeglakeem un pabeigdams us gruhtakeem; rahda, kahdas katram ir sawadas strihpas un zilpes, tad leek skohleneem bohfkstabus ar pirksteem willt gaifä, tad ar grifeli us tahseli, un beidsjöht ar spalwu us papihra. Pehzak dohd behrneem rohktä preefschrafstus, papreefesch ihfakus, tad garafus, lai tohs noraksta. Skohlotajam japeerahda truhkumi un wainas, jarahda, läa tee japahrlabo. Var fcho metodi jasaka, ka ta weena pati ihsti negeld preefsch skohlas ar dauids behrneem, jo katram behruum jamahzahs ihpaschi preefsch fewis, un stundä peetruehkf laika, tad ari skohlotajs ar katru behruum tikai weenu minuti nodarbotohhs.

2. Taktteereshanas-metode. Katris bohlfabs pa fahrtai tohp dalihis sawas dalas, un katrai dafai ir faws ihpats wahrd, ar fo winu pee rakstishanas apfihmè. Scheem wahrdeem tafkes labad wajaga buht weenfibigeem, p. v. pee mata strihpas jafauz: „augfch“, pee grunts strihpas „leij“ u. t. pr. Kad skohleni ar scheem wahrdeem eepafnuschees, tad pehz skohlotaja komandas teem jaraksta: p. p. i: „augfch“, „leij“, zilp, punt; I: augfch—gar, zilp, leij—gar, zilp., wiseem kohpà pa takti, ta ka katrai strihpai faws laiks, kurà wiseem skohleneem kohpà jawesk. No eefahkuma skohleni lihdi ar skohlotaju issauks takti; pehz skohlotajs ween; beidsoht rakstihis pa takti bes komandas. Tahda munstureschana lihdsinajahs saldatu mascheereschana pa takti. Tur neweens newar palikt pakala, neweens newar tapt preekschâ. Us komandas wahrdeem jaklausa wiseem; tur neweenam naw walas nedf skatitees, nedf plahpah. Ta netohp weens ween behrns mahzihts, bet wisi kohpà; wisu stundu wiseem ir ja-usimana, ja-uspacé, un wisi jautri dsenahs pehz komandas wahrdeem. — Abahm metodehm ir sawi labumi, abas war leetaht, weenu ar ohtru pahrmijoht; brihscham skohleneem jakopeere, brihscham jatakeere.

Virmee rakstīšanas mānīsturini ja-eefahk ar grifeli uſ tāhfeli, kur preekfchā rakstītee bohkfstabi wiſpirms jāpahrwelt ar grifeli; tad bohkfstabi vēž preekfchrafsta jāwelk no jauna. Tad skohleneem jādohd spalwa rohkā. Papreekfch wineem buhs jādarbojahs ar faufu spalwu, kamehr eemahzahs spalwu pareiſi tureht pirkstōs. Tad jamahza spalwu eebahst tintes trauzinā, un nosprizeht pashrako tinti, lai papihriš netohp aptraipi- nahts ar tinti, kas ne ween skohleneem, bet ari skohlotajam ir par neaqhdu.

Uz tāheli waj papihri jawelk līnijas: 4 līnijas no kreisās rokas uz labo, lai wiſeem bohkfabeem buhtu tas pats gareums. Bidejās līnijās nāk ihſee bohkfabi; garee līds beidsamai līnijai — augfchā waj apakfchā. Bes tam wehl jawelk līnijas krustim pahri uz winkeli no 55 grābdeem, lai bohkfabi buhtu weenadi slihpi. Līnijas buhs jawelk pārēkſch flohlotajam, pehz paſcham flohlenam. Faſuhlo ari uz to, ka līnijas naw par ūchauru; jo ūhls, ūmalks raksts ir ūmuki rakſtſchanai par poħstu. Jo leelaks raksts, jo ūmukaks winsch pehz paleek. Uz preefchū war līnijas atmetz zitu pehz zitas, līds beidsot h paleek weena pati — grunts līnija. Jo līnijas ir platakas, jo gaufschati jawelk bohkfabi, un jo pilnigaki tee ari paliks. Kad zaur mūnſtūreschanas puhlineem raksti ir palikuschi ūngri un weenlīdīgi, tad buhs ūhls, rakstus pamaſam pa-ihſinaht un pa-ahtrinaht, — pee taftereſchanas flohlotaji pecnemdami ahtraku tafti, eklams taftereſchanu parviſam warehs atmetz, pee kopeereſchanas ūhlaķus un ūmalkus preefſchrakstus preefſchā līkdamī.

Pee rakstischanas skohlotajam jaluhko us tam, kā behrns spalwu tura un kā pats fehsh. Spalwa jatura ar ihfschki, ohtro un widejo pirkstu; ihfschlis no kreisahs, widejais pirksts no labas pusēs spalwai, abi mehreni faleekti; wirfū gul ohtris pirksts issteepsts. Zetortais un peelkais pirksts eewilkti — stutē rohku. Widejam pirkstam jabuht $\frac{3}{4}$ zellas no spalwas spizes; ihfschlim $1\frac{1}{2}$ zellas. Rakstitajam ja fehsh taisni pee galda; tāhjas jatur weena pee ohtras pret grihdu issteeptas; kruhtihm waijaga pee galda preefpeestees. Kreifajai rohfai waijaga ar elkonī atspeestees pret galdu un jatura rumpis; labajahs rohkas lohzel-lim starp elkonī un plezu waijaga tā us galdu guleht, kā plauksti war watigi kustinaht. Mugura jatura stingri, abi plezi weenā angustumā, galwa pazelta, tā kā war weegli redseht preefschrafstu un paſcha rohkas rafstu. Skohlotajam ne-apnikufcham jaluhko us tahdu isturefchanohs; zitadi skohleni paleef gurdeni un wahji us azihm un kruhtihm, un no ſmuki rakstischanas nekas ne-isnahks. Kad pee kahdas skohlas wairak skohlotaju, tad ir waijadfigs, kā wifi mahza pehz tāhs paſchas rakstischanas metodes; zitadi weens to isahrdihs, ko ohtris uſtaihjis.

Ja skholotajs un skohleni tā bes apnikschanas puhejuschees, tad treschā skholas-gadā warehs drohschi atmetst ihpaschas smulti rakstischanas stundas, un wijsas rakstamahs grahmatas, un dikteerejchana un dohmu raksti skholotajam un skohleneem pa gohdam dohs freeetnu leezibu par abeju freeetneem un fēmīgeem publineem.

(Turpin's webt.

Sinojums par Londones milsigo bijheles beedribu,
par winas noluhku, darboschanohs un panahfumeem
sawà 75- gadu gahjumà.

1

„Tas ewangelijsums no Kristus ir Deewa spehks par pestifchanu ikweenam, kas tiz“ (Rohm. 1, 16.). Schee apustula Pahwila wahrdi rahda, ka sw. Gara gaismā un spehkā ūludinahs preezas-wahrdi no Kristus sewi fatur to pestifchanas- jeb Deewa schehlastibas spehku, ar ko Deewa walstiba nahk, nostiprimajahs un isplatahs. Tadehs ar „Deewa wahrdi“ wairojahs ari Deewa walstiba. Un mehs waran Deewa wahrdi preefsch debesu walstibas isplatischanas nemt tahdā wihsē par mehra auksu, ka—zik tahlu wirs semes starptautu-tautahm Deewa wahrdi isplatijses, tik tahlu Deewa walstiba starpt zilweku behrneem wairojusees; un zik dauds tas Deewa wahrdi no zilwekeem usnemts un zik dñili tas zilweku firdis cespreeedes, tik dauds un tik dñili Deewa walstiba weetu dabujusi eeksch zilweku firdihm. Schini sinā Deewa wahrdi isplatischanahs sawā wehsturigā gahjeenā ir usluhkojama par eewehrojamu datu no kristigas basnizas wehstures. Jo kur ta Deewa walstiba zaun Deewa wahrdi isplatahs, tur ari tas Kungs uszeti sawu basnizu jeb draudsi. Tadeht tas ir muhsu augstais un ūwehtais peenakums, to eewehroht, zik un ka to Deewa wahrdi isplata un usnem starpt zilweku behrneem. Un tas katram deewabihjigam, ihesteni kristigam zilwekam, kas Deewa wahrdi un debesu walstibas ūwehtibu atšiis, derehs par eeprezzinashanu, dsirdeht un losicht, ar kahdu felmi tas Deewa wahrdi par wisahm semes malahm isplatahs, un tas ka dñishwibas sehlina pee wisahm tautahm atrohd sawu augligo semiti tizigās firdis.

Kristiga draudse gahdà diwejadà wihsé par Deewa wahrda isplatischanu. Prohti: weenkahrt zaur Deewa wahrda fludinachanu un mahzischanu pehz ta Kunga Kristus pawehles — „pafludinajeet to ewangelijumu wifai radibai“, jeb: „darait par mahzelkeem wifus foudis, tohs kristidami un mahzidami“. Ohtekahrt zaur svehtu rakstu, ihpaschi bihbeles isplatischanu starp wifahm tautahm. Bik fwariga schi oħtrà wihsé pee Deewa wahrda isplatischanas ir liħds ar pirmo wihsi, to taħraf redsefim. Meħs wispiems fħè faru weħ-ribu greestħim u „Londones milsi go bihbeles beedribu“, kas Deewa wahrda isplatischanas leetā ir no leelu-leela fvara. Jeru, ka zeen. Isfitajeem tee fuoju mi par schihs beedribas milsigeem zenteeneem un vanaklumeem hubs jo vatibkami.

Londones milsigai bihbeles beedribai ir schis noluhks: — waj pilnigas bihbeles, waj wezahs un jaunahs testamenteis ihpaschigas datas, waj ori kahdas ihpaschigas grahmatas is wezahs un jaunahs testametes isplatiht par wifahm senehm, starp wifahm tautahm. Lai tas Deewa wahrds buhtu preefch wifeeem zilwekeem pee-eijams, tad minetä beedriba wehl gahdä, ka bihbeles un bihbeles dalas pahrdohd par lohti masu zenu, un aridsan tohp — kur waijadfigs — schiinkot as. Tadeht schi beedriba, kas no sawas komitejas teek pahrvaldita un wadita, sawahk preefch sawa noluhka naudu, kas eenahk pa datai no beedru gada-makfas un pa datai no nebeedru labprahligi famestahm dahwanahm. Ur schiham eenahkuschahm naudas-summahm minetä beedriba leek bihbeles un bihbeles dalas wisadäas walodäas us sawu reh-knumu drukah un isplatiht. Zaur to svehtee rafstii nahk wifu tautu lasitaju rohkäas lehtaki, un dandseem lasitajeem wehl par welti. Svehtohs rafstus minetä beedriba isplata tahdä wihsé: Katra isplatischanas weeta ir nodalita sawa finamä darba-lauka gabala (agenturä), kas stahw sem sawa darba-wedeja (agenta). Par schi nodalito darba-lauka gabalu ir isklaidu eetaisitas bihbeles nolisfchanas un pahrdohfchanas weetas (depò), no kurahm svehtus rafstus nem un isdala pa wifu to apagabalu. Wahsemé tahdas bihbeles nolisfchanas weetas ir eetaisitas Berliné, Frankfurte pee M., *) Kelné un Breslawá. Schihs weetas stahw sem agenta Palmera pahrvaldibas. Kreewijä atkal schahdas

^{*)} Latviešu jaunahs testamentes, pārslabotas 1874. g., tika ari zaur Londones bībēles beedribu iebrotas, un drūfatas Frankfurte pēc Main-upes.

galwas-veetas (главные депо) ir eetaisitas Pehterburgā, Helsinforšā, Maſlavā un Rasanā.* Schihs depo pahrvalda un wada agents, mahjitajs Nikolsohns. No schihm bihbeles nolikhanas weetahm fwehtus rakstus isplata starp laudihm pa datai zaur grahamatu-bohdehm un pa datai zaur „bihbeles iſnehtatajeem”, kuruſ nosauz par „kolportejeem”. (Kolportēju darboschanohs mehs wehlak nemſim plashakam aprakſtam par preekſchmetu.) Tāhdā wiſe Londones milſigā bihbeles beedriba isplata fwehtus rakstus; par ahrſemehm wehl — kā augſchā ir redſams — zaur farahm „ſara-beedribahm” jeb depo, kā strahdā winas noluſkā un garā.

Ar 1878/79. gadu schi milſu beedriba ir noſtaigajusi ſawu 75. gada-gahjumu. Tas ir laika-gabals, kas no muhſu 19. gadu-ſintena enem trihs zetordatas. Preekſch winas darboschanohs schis ir labs, eevehrojams laika-gabals. Wina no pirmā gala ir gan masa bijusi beedru un naudas ſinā. Bet tas kungs, kas Sawas walſtibas iſplatischanu pats ſekmē. Tas ir fwehtijis un paſchlihriſ ſchihs beedribas darboschanohs, kas ar Deewa walſtibas iſplatischanohs eet rohku-rohka. Tā ſchi beedriba gadu no gada peenehmufees leelumā un ſpehka; ar katu gadu winas darba-laukam rohbeschi plashchtnajuschees starp wiſadahm tautahm. Tagad — ſawu 75. gada-gahjumu noſlehdſoht — wina war ar preeku ſawus raschenohs auglus uſrahdiht ne ween par wiſu Eiropu, bet par wiſahm ſemeſ dalaſum un falahm, pree kriſtigahm un paganu tautahm. No winas apgahdatahs bihbeles lafa ſawā walodā tik pat tautas, kas aufkōs ſeemelos, kā: Laplandeſchi, Eſkimoſeeſchi, kā ari karſtās Afrikas ſemeſ, kā: Egipteſchi, Abefineſchi, Mohri, Raſeri, Bulueſchi u. t. j. pr.; tik pat Aſſijas datā — Japaneſchi, Kihneſchi. Perſeeſchi u. t. j. pr., kā ari taſkōs rihtdeenwiſchōs — Australijas un winas apkahrtejo ſalu eemihtneeki, un tāpat ari taſkōs waſarōs, Amerikas datā, Indijaneeſchi un zitas tautas. Wiſur par ſchihs minetahm paſaules datahm bauda tautas to fwehtibu, ko „Londones milſigā bihbeles beedriba” faſneeguſi 75oſ gādōs.

Ar kahdu ſekmi ſchi beedriba strahdā, un kā winas darboschanohs iſkatrā gadā jo wairak veenemahs, to peerahdihs ſhee gada-aprekkiniumi par Kreeviļu un par wiſahm ſemehm, kas minetai beedribai bij par darba-lauku ſchōs 2 pehdejōs gādōs.

Muhſu plashchā Kreeviļā bihbeles un bihbeles datas isplata 60 walodās. Schōs diwi beidsamajōs gādōs winas nahtuſhas lauſchu rohkaſ tāhdā ſkaitā:

1877/78. gadā laudis iſnahza 397 tuhſt. 229 ekſemplari.

1878/79. " " 418 " 100

Tā tad 1878/79. gadā starp laudihm iſplatiyahs 20 tuhſt. 871 ekſemplaris wairak, nekā 1877/78. gadā.

Par wiſahm ſemehm fwehti rakſti iſnahza starp laudihm par ſchein diwi beidsameem gadeem tāhdā ſkaitā:

1877/78. g. iſplat. 2 miſ. 943 tuhſt. 597 ekſempl. (grahmatas).

1878/79. " " 3 " 340 " 995 "

Tas ir pehdejā gadā 397 tuhſt. 398 ekſempl. wairak, nekā 1877/78. gadā.

(Wehl ir eevehrojams, kā 1878/79. gadā ſchi beedriba likuſi nodrukaht 3 miſ. 602 tuhſt. 864 eff. 51 walodā; Latweeſchu walodā ween 20 tuhſt. eff. — Kreevu walodā 518 tuhſt. 336 eff. — Ebreju walodā 45 tuhſt. 745 eff.)

Bet kād nu Londones leelā bihbeles beedriba par teem diwi pehdejēem gadeem iſplatiyuſi bihbeles un bihbeles datas tāhdā leelā ſkaitā, tad zeen. laſitaji ari labprah ſehleſees ſināt, ſik wiſu to fwehtu rakſtu ſkaitam waijadetu kohpā buht, ko wina par teem 75 gadeem pa ſemju-ſemehm iſplatiya. Mehs jau augſcham peeninejahm, kā ſchi bihbeles beedriba ir ar maſuminu eſahkuſi. Tadehl ari winas darba-lauks, bihbeles iſplatischanā, ir eſahkuſā bijis maſs. Bet kād tomehr pehdejōs gādōs wiſu fwehtus rakſtus iſplatiya tāhdā leelā ſkaitā, tad tas peerahda, kā ne ween fwehtu rakſtu iſplatischanā katu gadu ar milſu ſohleem gahjuſi us preekſchu, bet kā beedriba ari pa ſchein notezejuscheem 75 gadeem buhs fwehtus rakſtus tautas iſlaiduſi milſu ſkaitā. Un tas tā ari ir. Sawoſ 75oſ gada-gahjumōs Londones bihbeles beedriba ir — kā winas rehkinumi par wiſeem ſchein 75 gadeem iſrahda — iſplatiyuſi starp tautu-tautahm bihbeles, jaunahs testamentes un bihbeles datas:

85 milj. 388 tuhſt. 57 ekſemplariū un 308 walodās.

Tas ir pateeſi milſu ſkaita! Kad par wiſu ſemes wiſu rehkinu ſihds 1 tuhſt. 300 miſ. eedſihiwotaju, tad uſ 15 zilwekeem iſnahk 1 ekſemplaris ſwehtu rakſtu no ta krahjuma ween, ko ſchi beedriba par wiſu ſemes wiſu iſplatiyuſi. No wiſeem ſihds ſcheijenes uſſhmeteem aprekkinaumeem ir redſams, ar kahdu milſu darbu un milſu panahku meem ſchi beedriba ſawu leetu, ſawus uſnemtohs peenahkumus pee wiſas zilwezes uſkohpī, un kā wina daudſejadā ſinā to pilnigi iſpelniyuſi, kā wina nosauz par milſigu beedribu. Luhkojotees uſ winas darba augeem, war wehl eevehroht tohs wahrdus, ko kahds preesteris ſila weenam bihbeles viņezjam pee ſirds. ſazidams: „Kad tikai weens grauds no taſ ſehklas, ko juhs ſchini grahamatā atrohneet, juhſu ſirdi aſnem ſaknes, tad ſchim graudam buhs leelaka wehrtiba, nekā ta zena, ko juhs par ſcho grahamatū aismakſajeet.“ Kad nu weens grauds no ween aſ ſrahmatas ſtahw tāhdā wehrtibā, ko tad buhs ſaziht par teem ſelta graudeem, kā atrohdahs augſcham minetōs 85 milj. 388 tuhſt. 57 ekſemplariū, ko Londones bihbeles beedriba par ſaiveem 75 gada-gahjumeem iſplatiyuſi jeb — kā ſehlu iſkaisiſuſi starp zilweku behrneem? ſwehtu rakſtu iſplatischanai starp wiſahm tautahm ir tik pat kā Deewa wahrdā ſludinaſchanai ſhee diwi mifonies noluſki: — paganis at-geeſt pee kriſtigas tizibas (ahriſchkiā mifone) un kriſtigus zilwekus, kā p. peem. latoti, naiv noſtiprinati ewangelijsma pateeſibā, weſt pee ewangelijsma gaismas, un tāpat wiſus zilwekus wadiht pee ihſeni kriſtigas, deewabihjigas dſihiwofchanas (eekſchkiā mifone). Schini ſinā peepildahs ſchis wahrdiſ: „Wiſs rakſts, no Deewa eed ohts, ir ari derigs pee mažiſchanas un pahrliezinachanas eekſch ta iſniſbas, lai tas Deewa zilweks ir pilnigs, uſ wiſu labu darbu pilnigi fataiſihts“ (2. Tim. 3. 16. 17.).

(Turpmak wehl.)

Widſemes ew. intr. tiz. baſnizaſ-teſa iſſludina ſchahdu ſki- tanzi par no winas ſanemtahm un prahwestam Coſmanim Saratowā peefuhtitahm miheſtibas-dahwanahm, ko Widſemes draudſes preekſch Wolgas apgabala bada-zeetejeem ſametuſchias:

I. Pilſehtu draudſes.

Riħgas Jeħkaba dr.	22 rub.	75 kap.*
Lehrpatas Zahna dr.	107	" — "
" Pehtera dr.	46	" — "
" Augſtſloħlas dr.	160	" — "
" Marijas dr.	50	" — "
Pehrnawas Nikolajewa dr.	253	" — "
Pehrnawas Elisabeteſ dr.	63	" — "
Kohpā: 701 rub.		75 kap. 701 r. 75 f.

II. Riħgas aprinča draudſes.

Krimuldas dr.	50 rub.	— kap.
Siguldas dr.	40	" — "
Dohles dr.	24	" — "
Allaſchu-Wangaschu dr.	98	" — "
Kohkneſes dr.	154	" — "
Lehdurgas dr.	70	" 54 "
Sloħkas dr.	80	" — "
Mahlpils dr.	28	" — "
Aiſtraukles dr.	160	" 26 "
Leelwahrdes dr.	50	" — "
Iſkchfileſ-Salaspils dr.	84	" 55 "
Dinamindes dr.	139	" 60 "
Rohpaſiſchu dr.	71	" — "
Sunzeles dr.	110	" — "
Aħdaſchu dr.	46	" 20 "
Ritaures dr.	34	" 30 "
Kohpā: 1,240 rub.		45 kap. 1,240 r. 45 f.

III. Waſmeeraſ aprinča draudſes.

Maſ-Salajes dr.	37 rub.	— kap.
Diktu dr.	69	" — "
Matiħſchu dr.	10	" — "

* No Riħgas Jeħkaba-draudſes jau agral 222 rubl. peefuhtiti prahwestam Coſmanim.

*) Rasanā ir par depo-turetaſu eezelts kahds zentigs Latweeſchu tautas dehls, G. Lifscha lgs, kas wehl tagad buhs Taħſchu-Padurnekeem labu atminā. Għiex wiſu depo ir — kā wiſu man ar weħiſtli ſinu — fwehti rakſti 50 walodās un wairak ūtħiſtoſhu rublu wehrtiba. Septiñas mehnexħoſs ween wiſu eſoħt liħi 18 tuhſt. ekſemplariū fwehti rakſtu pahreweviſ.

Allojas dr.	57	rub.	6	käp.
Rubenes dr.	30	"	—	"
Walmeeras dr.	118	"	—	"
Limbaschu dr.	40	"	—	"
Burtneeku dr.	113	"	—	"
Straupes dr.	45	"	—	"
Leepupes dr.	70	"	—	"
Salazes dr.	6	"	17	"
Rohpå:						595	rub.	23	käp.
						595	r.	23	f.

~~Kohpâ: 595 rub. 23 fap.~~ 595 r. 23 f.

IV. Zehfu aprinka draudses.

Lasdones dr.	100	rub.	—	kap.
Laudones dr.	50	"	—	"
Zehfwaines dr.	122	"	—	"
Lubahnes dr.	452	"	—	"
Raumas dr.	48	"	—	"
Zehfu laufa-dr.	40	"	—	"
Behrsones dr.	10	"	—	"
Zehfu pilf.-dr.	18	"	55	"
Dsehrbenes dr.	40	"	—	"
Ahraischu dr.	122	"	—	"
Wez-Peebalgas dr.	76	"	—	"

~~Kohpâ: 1,078 rub. 55 káp.~~ 1,078 r. 55 f.

V. Walkas aprinka draudses.

Walkas dr.	28	rub.	33	kop.
Tirses-Wellanes dr.	18	"	—	"
Trikates dr.	82	"	—	"
Chweles dr.	133	"	—	"
Gaujenes dr.	15	"	—	"
Gulbenes-Leijas dr.	184	"	55	"
Aluknes dr.	50	"	—	"
Smiltenes dr.	100	"	—	"
Lugashu dr.	36	"	85	"
Chrgemes dr.	13	"	—	"
Palsmanes dr.	55	"	—	"

Kohpâ: 715 rub. 73 káp. 715 r. 73 k

VI. Tehrpatas aprinka draudses.

Talkhosas dr.	29	rub.	—	kop.
Lormas dr.	58	"	—	"
Eckas dr.	25	"	—	"
Kodaferas dr.	56	"	—	"
Sw. Marijas-Magdalenes dr.	26	"	—	"
Lais dr.	30	"	—	"
Rohpn̄: 224 rub. — kop.						224	r. —	f.	

Kohpâ: 224 rub. — káp. 224 r. — k

VII. Werowas aprinka draud̄es.

Theal-Fölkas dr.	60	rub.	—	kop.	
Karoles dr.	40	"	—	"	
Werowas dr.	35	"	—	"	
Rapinas dr.	100	"	—	"	
Pölwes dr.	54	"	—	"	
Nügenes dr.	15	"	—	"	
Raugas dr.	135	"	—	"	
Unzenes dr.	45	"	—	"	
Kawelechtes dr.	24	"	—	"	
Wendawas dr.	62	"	—	"	
Neuhausenes dr.	65	"	—	"	
Kanapäh dr.	78	"	—	"	
Kandenes dr.	15	"	—	"	
Ringenes dr.	169	"	—	"	
<hr/>						Sobypä:	897	rub.	—	kop.
							897	r.	—	kop.

Kohpâ: 897 rub. — kap. 897 r. —

VIII. Pehrnawas aprinka draudses.

Sahras dr. 28 rub. — kap.
Torgeles dr. 100 " — "

Hälistes dr.	30	rub.	—	käp.
Audernu dr.	50	"	—	"
Sv. Jekkaba dr.	107	"	—	"
Gudmansbachas dr.	40	"	—	"
Fennaru dr.	31	"	—	"
Testamas dr.	13	"	—	"
Kohypâ:					399	rub.	—	käp.
					399	r.	—	käp.

IX. Milandes aprinka draudses.

Wihagā 20. Dezember 1880

Teesas wahrdā: Sekreteeris v. Villebois.

Dahwanas.

Isgahjusčā 1880. gadā lihds 9. Septemhera deenai no Dohbeles prahwesta aprinka draudsehm īchihs dahuwanas ir fanemtas preefesch misiones;

	pr. pagamu m.	pr. Zuhdu m.	fohpä.
no Dohbeles Latweeschu draudſ.	27 r. 50 f.	4 r. 20 f.	31 r. 70 f.
" Dohbeles Wahzu dr.	5 " — "	3 " — "	8 " — "
" Dschuhkſtes dr.	8 " — "	4 " — "	12 " — "
" Vestenes dr.	7 " — "	2 " — "	9 " — "
" Jaumpils dr.	6 " 25 "	3 " — "	9 " 25 "
" Blidhenes dr.	15 " — "	— " — "	15 " — "
" Kurſiſchu dr.	9 " 30 "	1 " — "	10 " 30 "
" Grefes dr.	8 " — "	7 " — "	15 " — "
" Ringes dr.	7 " 2 "	3 " — "	10 " 2 "
" Leel-Aluz dr.	32 " — "	5 " — "	37 " — "
" Kalnamuischäſ dr.	20 " 41 "	3 " — "	23 " 41 "
" Salahsmuischäſ dr.	14 " 13½	8 " — "	22 " 13½
" Meschamuischäſ dr.	30 " 35 "	6 " — "	36 " 35 "
" Wirzawas dr.	18 " — "	7 " — "	25 " — "
26. Oktoberi no Zelmes	3 " 49 "	1 " 12 "	4 " 61 "

Dohbeles aprinka prahwests
A. Rutkowsky.

Dahwanas.

Breefsch. ew. lut. palihdsibas-lahdes ir dohtas schihs mihlestibas-dahwanas: No Jaun-Auzes dr. 10 rubl., no Baufkas Wahzu drauds. 32 rubl., no Rostijanu dr. 3 rubl., no Salahsmuischas mahzitaja Seraphima 63 wezahs Latw. dseesmu-grahmatas. No schihs ir nosuhtitas 30 gr. Goerz mahz. Omskä, 10 gr. Treufeld mahz. Stawropole, 10 gr. Kurz mahz. Simbirskä un 10 gr. Woroneschâ; 3 gr. wehl ir atlifuszhahs.

Breetsch Wolgas bada-zeetejeem fanehma ar pateizibu no Skrundas draudses zaur prahwestu Grot 13 rubl.

Brahwests C. Gößmann.

Preekules mahzitajs Hesselberg ir preefch Wolgas hada-zeetejeem wehl aissuhtijis 37 rubl.; tad preeflaita senak suhtitohs 115 rubl. flakt. tad isnahk 152 rubl.